

RJEŠENJA I BODOVANJE UČENIČKIH ODGOVORA – 4. RAZRED

XXX. NATJECANJE IZ HRVATSKOGA JEZIKA (2025.) – ŽUPANIJSKA RAZINA

Ispit ima 31 zadatak. Točni odgovori vrijede ukupno 90 bodova. Bodovna vrijednost zadatka u ispitu napisana je u kvadratiću kraj zadatka. **Moguće točno rješenje ili druga točna rješenja odvojena su kosom crtom ili su navedena u zagradama. U rješenjima se sustavno provodi navezivanje, ali valja priznati i učenička rješenja bez navezaka, osim u zadacima u kojima se od učenika traži da prepisu tekst.**

1. zadatak

Međunarodna karnevalska povorka

Turističke zajednice grada Rijeke / Turističke zajednice Grada Rijeke

Halubajski zvončari

kulturnim nematerijalnim dobrom cijeloga čovječanstva

svetomu Antunu

Pepelnice ili Čiste srijede

- **6 bodova (Svaki u cijelosti točno napisan izraz vrijedi 1 bod. Ako učenik ima više pogrešaka unutar istoga izraza, gubi samo 1 bod predviđen za taj cijeli izraz. Ne priznaju se odgovori u kojima učenik nije prepisao navezak.)**

2. zadatak

Pri **raščišćavanju** i obnovi crkve nakon potresa pronađen je **zapečaćen** svitak iz 1794. godine jer je običaj da se tijekom gradnje u tornjeve crkava stavljaju dokumenti.

- **2 boda (Svaka u cijelosti točna riječ vrijedi jedan bod. Ako učenik ima više pogrešaka unutar iste riječi, gubi samo 1 bod predviđen za tu riječ.)**

3. zadatak

U Podravini se nekoć i za **bljedožute** mjesečine **svijetlilo** lampašima da se djecu obrani od sljepoće.

- **2 boda (Svaka točna riječ vrijedi jedan bod.)**

4. zadatak

godišnje – **prilog**

tijekom – **prijedlog**

niz – **prijedlog**

većina – **imenica**

- **4 boda (Svaki točan odgovor vrijedi 1 bod.)**

5. zadatak

koji – A

razmještenih – G

prošlost – A

fritule – N

- 4 boda (Svaki točan odgovor vrijedi 1 bod. Ne priznati ako učenik napiše padež riječju ili ako napiše kraticu: gen., ak. ili lok.)

6. zadatak

a) Odlučiš li se pridružiti našoj družini, pomoći ću ti s prijavom.

b) Nažalost, zbog lošega informacijskog sustava novim su zakonom previđeni desetci/deseci običaja.

- 2 boda (Svaki točan odgovor vrijedi 1 bod.)

7. zadatak

Civilizacije poput Egipćana, Rimljana i Inka vjerovala su da zlato predstavlja sunčevu energiju, vječnost i snagu. Sjajući/Sjajeći posebnom bojom, zlato je postalo simbol luksuza, a nošenje zlatnoga nakita način da se iskaže status. Komad zlatnoga nakita koji naslijedimo ima mnogo veću vrijednost od svoje cijene jer time u svoj život zauvijek utkamo uspomene na voljene osobe i posebne trenutke. Katkad zlato šalje poruku bez riječi: vjenčani prsten na ženskoj ruci znak je da je žena udana.

- 5 bodova (Svaki točan odgovor vrijedi 1 bod. U primjeru *vjerovala su* ne priznaju se odgovori u kojima je položaj zanaglasnica netočan.)

8. zadatak

Idealno je prijestupnu godinu proslaviti upravo 29. veljače, a običaj je da se to učini sa stilom nazdravljajući/zdravicom/nazdravljanjem tradicionalnim koktelom u londonskome hotelu Savoy. Za to gorko-slatko piće kaže se da je zaslužno za više prosidi/prosida/prosidaba/prošnji/prošnja od bilo kojega drugog koktela, a posjetitelji i danas dolaze u taj bezvremenski hotel i njegov American Bar, najstariji koktel-bar u Ujedinjenome Kraljevstvu. London nudi doživljaje za sve putnike namjernike, od prvoklasnih muzeja do očaravajućih/čarobnih predstava na West Endu, a sve to u blizini ovoga izvanrednoga/izvanrednog hotela.

- 5 bodova (Svaki točan odgovor vrijedi 1 bod.)

9. zadatak

sklapati brak

- **1 bod (Ne priznati *sklopiti brak*.)**

10. zadatak

a) Materice su običaj i blagdan **koji** se slavi u nekim našim krajevima.

b) **zaručnik**

c) **meso**

d) **dar**

e) **blagdan**

f) gramatičko značenje: **(zbirna) imenica, akuzativ, ženski rod, (jednina) / (zbirna) imenica, A ž. r. (jd.)**

leksičko značenje: **bliski ljudi /ljudi/ukućani/obitelj/rođaci/rodbina**

- **7 bodova (Svaki točan odgovor vrijedi 1 bod. Pod f) priznati i ako netko napiše zbirna imenica bez navođenja jednine. Mora biti navedeno ili zbirna imenica ili jednina ili i zbirna imenica i jednina. Pod f) priznati drukčije odgovore koji po smislu odgovaraju navedenom i koji su u cijelosti oblikovani u skladu s pravopisnom, gramatičkom i leksičkom normom.)**

11. zadatak

a) **štokavskim**

b) pridjev: **valjen**

glagoli: **valjen, došo, natrala, reko**

imenice: **oraj, (')rane, vala**

prijedlog: **priko**

- **2 boda (Svaki točan odgovor vrijedi 1 bod. Pod b) za jedan bod moraju biti navedene tri riječi koje pripadaju trima različitim vrstama.)**

12. zadatak

za koji prevladava mišljenje **atributna (surečenica/rečenica)**
da je s dinarskoga područja počelo stizati u Istru u XIV. st. **atributna (surečenica/rečenica)**
a sigurno je **suprotna (surečenica/rečenica)**
da njegov odnos prema ostalim istarskim tradicijskim pjevačkim stilovima još nije potpuno
objašnjen **subjektna (surečenica/rečenica)**

- **4 boda (Svaki točan odgovor vrijedi 1 bod.)**

13. zadatak

a) gošća – **jotacija, jednačenje (suglasnika/glasova) po mjestu (tvorbe)**

veselje – **jotacija**

svadba – **jednačenje (suglasnika/glasova) po zvučnosti**

b) **seoskome/seoski**

c) **seljačkoga/seljački, različiti/različit, zajedničkoga/zajednički**

- **8 bodova (Svaki točan odgovor vrijedi 1 bod. Redoslijed glasovnih promjena u riječi gošća mora biti kako je navedeno. Pod b) i c) ne priznati odgovore bez navezaka.)**

14. zadatak

păsti

izvesti

hválē

- **3 boda (Svaki točan odgovor vrijedi 1 bod.)**

15. zadatak

osam/Osam./8/ Ima osam nenaglasnica. / Ima ih osam: *su, mi, se, u, a, ćeš, ih, i.*

- **1 bod (Priznati drukčije odgovore koji po smislu odgovaraju navedenom i koji su u cijelosti oblikovani u skladu s pravopisnom, gramatičkom i leksičkom normom.)**

16. zadatak

- a) grecizam/grecizmima/Grecizmima. / Pripada grecizmima. (**Ne priznati rješenja posuđenica iz grčkoga i internacionalizam.**)
- b) galicizam/galicizmima/Galicizmima. / Pripada galicizmima. (**Ne priznati rješenje posuđenica iz francuskoga.**)
- c) narodoznanstvo
- d) Zato što je etiketa sinonim riječi naljepnica, čija se upotreba preporučuje u značenju papira koji se lijepi. / Zato što je riječ naljepnica domaća riječ u značenju sličice koja se lijepi, a etiketa je riječ stranoga podrijetla. / Zato što se u standardnome jeziku u tome značenju preporučuje uporaba domaće riječi naljepnica. / Zato što je naljepnica hrvatska riječ, pa je bolje nju upotrebljavati.
- f) etiketirati
- **5 bodova (Svaki točan odgovor vrijedi 1 bod. Priznati drukčije odgovore koji po smislu odgovaraju navedenom i koji su u cijelosti oblikovani u skladu s pravopisnom, gramatičkom i leksičkom normom.)**

17. zadatak

zub vremena

krila kao **zmija/zmiје** noge

bijelim vranama

- **3 boda (Svaki točan odgovor vrijedi 1 bod.)**

18. zadatak

a) Omiša **ojkonim/ekonim**

kaštelanskome **ktetik**

Kozjaka **oronim**

Splitskome kanalu **hidronim**

b) **etnografski / etnografski dijalektizmi / Etnografski. / Etnografski dijalektizmi. / Prevladavaju etnografski dijalektizmi. / U tekstu prevladavaju etnografski dijalektizmi.**

- **5 bodova (Svaki točan odgovor vrijedi 1 bod. Pod b) priznati drukčije odgovore koji po smislu odgovaraju navedenom i koji su u cijelosti oblikovani u skladu s pravopisnom, gramatičkom i leksičkom normom.)**

19. zadatak

- a) Zapis popa Martinca / Drugi novljanski brevijar
- b) Krbavska bitka
- c) riječ: **jezik/ѣзикъ**

objašnjenje: **Jezik se poistovječuje s narodom jer je jezik osnovno identitetsko obilježje nekoga naroda. / Jezik je identitet nekoga naroda. / Jezik može predstavljati narod jer se prema jeziku narodi prepoznaju i razlikuju.**

- **4 boda (Svaki točan odgovor vrijedi 1 bod. Priznati drukčije odgovore koji po smislu odgovaraju navedenom i koji su u cijelosti oblikovani u skladu s pravopisnom, gramatičkom i leksičkom normom. Odgovor mora upućivati na vezu između jezika i nacionalnoga identiteta.)**

20. zadatak

- a) Bartol Kašić
 - b) Osnove ilirskoga jezika (u dvije knjige)
 - c) U Rimu. / Rim. / Objavljeno je u Rimu.
 - d) Riječ je o prvoj hrvatskoj gramatici. / Djelo čija je naslovnica prikazana na slici prva je hrvatska gramatika. / Ovo je prva hrvatska gramatika.
- **4 boda (Svaki točan odgovor vrijedi 1 bod. Priznati drukčije odgovore koji po smislu odgovaraju navedenom i koji su u cijelosti oblikovani u skladu s pravopisnom, gramatičkom i leksičkom normom.)**

21. zadatak

- b)
- **1 bod (Ne priznaju se podcrtani odgovori.)**

22. zadatak

- c)
- **1 bod (Ne priznaju se podcrtani odgovori.)**

23. zadatak

intervju/intervjuu/Intervju./Intervjuu./ Tekst je prema vrsti intervju. / Pripada intervjuu.

- **1 bod (Priznati drukčije odgovore koji po smislu odgovaraju navedenom i koji su u cijelosti oblikovani u skladu s pravopisnom, gramatičkom i leksičkom normom.)**

24. zadatak

publicističkim (stilom) / novinarsko-publicističkim (stilom) /Napisan je publicističkim stilom. /

- **1 bod (Priznati drukčije odgovore koji po smislu odgovaraju navedenomu i koji su u cijelosti oblikovani u skladu s pravopisnom, gramatičkom i leksičkom normom.)**

25. zadatak

5/pet / Postoji pet koraka.

- **1 bod (Priznati drukčije odgovore koji po smislu odgovaraju navedenomu i koji su u cijelosti oblikovani u skladu s pravopisnom, gramatičkom i leksičkom normom.)**

26. zadatak

1. da se pri interpretaciji povijesnih događaja više uvažava mišljenje struke / Deniver Vukelić želi da se u organizaciju povijesnih manifestacija uključe stručnjaci. / Želja mu je da mišljenje stručnjaka i povjesničara ima veću ulogu u manifestacijama oživljene povijesti.
 2. da se teži istini u prikazu povijesti / da oživljena povijest bude i zabavna i edukativna / Želio bi da zabava ne bude jedini cilj oživljavanja povijesti, nego da svi povijesni elementi budu vjerno prikazani. / Deniver Vukelić želi da se ne iskrivljuje povijesna zbilja. / Želja mu je da oživljena povijest bude istinita i edukativna.
- **2 boda (Svaki točan odgovor vrijedi 1 bod. Jedan odgovor mora upućivati na nužnost uključivanja struke, a drugi na vjeran prikaz povijesti i/ili edukativni karakter oživljene povijesti. Priznati drukčije odgovore koji po smislu odgovaraju navedenomu i koji su u cijelosti oblikovani u skladu s pravopisnom, gramatičkom i leksičkom normom.)**

27. zadatak

da teže zabavi / da žele zabavu / Žele da povijesne manifestacije budu zabavne.

- **1 bod (Priznati drukčije odgovore koji po smislu odgovaraju navedenomu i koji su u cijelosti oblikovani u skladu s pravopisnom, gramatičkom i leksičkom normom. Ne priznaju se odgovori koji upućuju na to da se organizatori žele zabavljati, npr. / organizatori i posjetitelji žele se zabaviti.)**

28. zadatak

1. Ljudi postaju svjesniji baštine. / Baština postaje vidljivija u javnosti. / Ljudi se upoznaju s baštinom.
 2. Baština doprinosi razvoju turizma. / Baština postaje dijelom turističke promidžbe. / Manifestacije oživljene povijesti mogu se iskoristiti u turističke svrhe.
- **2 boda (Svaki točan odgovor vrijedi 1 bod. Priznati drukčije odgovore koji po smislu odgovaraju navedenom i koji su u cijelosti oblikovani u skladu s pravopisnom, gramatičkom i leksičkom normom.)**

29. zadatak

žrečevi

- **1 bod**

30. zadatak

S druge strane / s druge strane

- **1 bod**

31. zadatak

b)

- **1 bod**